

ses d'innocència, i els propòsits d'esmenar-se així que sortís de la presó.

Ja havia transcorregut més de dos anys dels fets que acabem de relatar, — i en Manuel ja els havia oblidat completament, — que un dia passejant-se pel carrer Nou de la Rambla, se sentí violentment abraçat per una fembra, que al·lavors el petonejava atropelladament al mig del carrer amb el natural astorament d'en Manuel, i cridant l'atenció dels viants que encuriolats s'aturaren a contemplar aquella escena.

Quan pogué despenjar-se d'ella, aleshores reconegué aquella noia que ell havia protegit tan desinteressadament.

Ella no parava de dir-li que ell, era per ella més que el seu pare, i que sortí d'ell, es veia ara en una posició més que envejable.

El bon Manuel, l'esguardava concirós brandant la testa, en endevinar la inutilitat de les seves doctrines moralistes, constatant a simple vista, pel luxe desmesurat i cridaner d'ella, la mena de vida que portava aquella noia, i ja que contra el destí d'una persona s'hi veia impotent, decidí no amoinar-se massa, i enllaçant-la per la cintura se l'endugué carrer enllà entre la riuada de gent que en aquella hora daurada del cap vespre deambulava pressorósament per aquella popular via barcelonina...

RA-MA-TA

De les Arts

ARRAN D'UNA EXPOSICIÓ

S'ha inaugurat recentment al local del Casal de la Cultura una important exposició de periòdics murals i treballs artístics, organitzada pel Comissariat i Comissió de Cultura de la caserna «Francesc Macià», amb la col·laboració oficial del Comissariat del C. R. I. M. 16, per tal de contribuir a la subscripció Pro-Roba d'Àbric al Combatent.

La impressió global que hom experimenta bon punt entra a la sala, és del tot distinta de la que experimentàvem en anteriors exposicions: us atreu, se us emporta — per dir-ho així — impressió que es referma més encara a mesura que examineu en detall les teles exposades.

El que primerament us sobta és la gran varietat de temes i la diferent manera de tractar cada un d'ells.

On també reix plenament en la major part de les obres exposades, és en la perspectiva, tan difícil d'assolir. En aquest aspecte, podríem esmentar algunes teles que constitueixen una verdadera demostració del domini de la perspectiva d'aquests experts artistes que componen l'esmentada exposició.

Els varis temes són per a copsar l'inefable poesia que envolten els paisatges, és a dir, tot allò que hi ha més enllà de les coses materials que conté, animades i inanimades.

L'exposició es conté de les obres següents: PINTURES: 1, Crepuscle; 2, Atmetllers; 3, Camí dels monjos; 4, Camí del monestir; 5, Contrallum; 6, Taulades; 7, Montserrat; 8, Montserrat (nota) d'Antoni Llobet (Caserna «Francesc Macià»). ESCULTURES: 1, Evacuació; 2, Figura d'Alfons Ibañez (Caserna «Francesc Ma-

cià»). RELLEUS: 1, Espanya, 2, Combatents, de Jordi Perramon (Caserna «Francesc Macià»). AQUAREL·LES: 1, Gitanos; 2, Fantasia; 3, Projecte; 4, Dibuxos; 5, Dibuxos, d'Aureli Simon (Caserna «Francesc Macià»). 1, Crisants; 2, Interior; 3, Paisatge; 4, Vies mortes, de Tomás Sayol (Caserna «Francesc Macià»). 1, Carnaval; 2, Cases, d'Antoni Prats (Caserna «Francesc Macià»). PINTURES: 1, Paisatge; 2, Pas a nivell; 3, Nuvolada, d'A. Freixas (Caserna «Carles Marx»).

Conjuntament hi ha varis cartells de propaganda dels artistes Josep Oliveras, Antoni Alegre, Josep Gallego, Rafael Busquets, Rafael Romero i Joaquim Pinar, tots de caserna «Francesc Macià».

Per mitjà d'aquest setmanari «Abril», felicitem a tots els artistes per l'alt valor de l'exposició, i d'una manera especial al Comissariat iniciador, bò i esperant que no serà la darrera vegada que el poble català tindrà ocasió d'admirar les seves obres.

Els distints periòdics murals exposats en la mateixa són fets d'acord i formant part dels actes commemoratius de l'heroica defensa de Madrid, efectuat pels reclutes incorporats als diferents camps i casernes que depenen de l'esmentat C. R. I. M., 16, els quals aprofiten les hores de lleure per a col·laborar a l'obra cultural del nostre gloriós Exèrcit de la República.

Per tal de premiar els treballs presentats s'ha nomenat un Jurat competent que distribuirà diversos premis els qui en siguin mereixedors de tal distinció.

J. CASTANY TORRENT

FRANCESC LAYRET

UNA VIDA AL SERVEI DEL POBLE

Hi estigué enterament la de l'home que dins de pocs dies es compliran divuit anys del seu assassinat per les bandes terroristes organitzades pels sanguinaris Anido i Arlegui i pagades per la Federació Patronal dirigida pels funestos Graupera y Junoy. Tan repugnant crim, comès en la persona d'un invàlid com era Francesc Layret, causà pregona indignació entre la massa obrera de Catalunya que ho palesà declarant una vaga general que, malgrat la brutal repressió dels despotes enfaixats que imposaven llur voluntat a Catalunya, durà deu dies.

Francesc Layret, malgrat el defecte físic que patia de resultes d'haver estat atacat de paràlisi infantil, és un dels homes que més han contribuït a desvetllar les adormides ànsies renovadores del poble català; ja que en els aspectes cultural, social i polític, desenvolupà una tasca tan intensa i eficient, que el fan mereixedor de la gratitud del poble.

No anem, amb les presents ratlles, a descriure tota la tasca duta a terme pel gran tullid que la burgesia catalana féu assassinar; únicament ens proposem fer ressaltar, a grans trets i com a home, natge a tan significativa personalitat de la política catalana, alguns dels aspec-

tes de la seva constant actuació en pro del millorament material i espiritual del nostre poble.

La seva vida política comença a la Universitat on no odeva ir-se amb l'esperit reaccionari dels professors ni amb la indiferència política dels estudiants amb un nombre reduït d'amics i companys d'estudi, entre ells l'actual President de Catalunya, l'Alfred Perya, Torres, Espanya, Serra Hunter, etc., etc., fundà l'Escola Republicana amb la qual acabà amb la grisor de les aules universitàries, i iniciant tot seguit sota el nom d'extensió universitària, la històrica croada per la cultura que consistí en portar en el si de les mateixes societats obreres els professors a fi de divulgar entre els obrers els coneixements humans, en la qual tasca fou secundat pels catedràtics Odó de Buen i Martínez Vargas, que va tenir també el seu bon temps, i estimulat pel llavors Rector, Sr. Rodríguez Méndez.

Fruit immediat de tal campanya va ésser interessar a la classe obrera en la vida pública i de fer-la adonar de importància que per assolir llurs reivindicacions tenia la instrucció, la llavor de la qual no caigué en terreny erí ja que en bon nombre d'importants ciutats de la

nostra terra la classe treballadora fundà entitats culturals que culminà, amb la fundació, ací a Barcelona, de l'Ateneu Enciclopèdic Popular, del qual Layret en fou el primer President, i que tant ha contribuït durant prop de quaranta anys, a divulgar la cultura i a la formació espiritual del nostre poble.

Elegit regidor a l'Ajuntament de Barcelona, fou designat per a presidir la Comissió de Cultura des d'on realitzà una tasca digna de tota lloança amb el famós pressupost de Cultura que presentà al Consistori i que tot i havent estat aprovat pel mateix no pogué la Ciutat veure'l convertit en realitat, ja que l'Alcalde de Rein Ordre i la campanya feta contra el pressupost referit per l'element reaccionari i clerical de Barcelona, es negà a donar-li el vist i plau. No obstant, el pla cultural amb tant de fervor i afecte elaborat per Layret, ha estat realitzat, per quant tota l'obra cultural duta a terme pels successius Ajuntaments de Barcelona ha girat al redós del mateix i per mostra tenim els grups escolars espargits per la ciutat, concebuts per aquest gran democrata en el seu pla cultural.

Com a polític, va ésser actor destacat en totes les convulsions polítiques i socials que hi han hagut en el nostre país des de la Solidaritat Catalana fins als moviments netament socials de després de la gran guerra. Fou el fundador i puntal més fort del gloriós Partit Republicà Català que tanta influència política va tenir arreu de Catalunya, havent estat, en nom del mateix, elegit diputat pel districte de Sabadell l'any 1919, revelant-se com a parlamentari de gran vàlua per les seves intervencions en defensa de la Democràcia i dels drets i interessos dels treballadors, que merescueren l'aprovació de tots els elements avançats i progressius del país i captant-se com és natural, l'ira dels reaccionaris fins a tal punt, que un tal Veloz i el llavors coronel Fanjul, el que fa dos anys la República hagué de fusellar per traïdor, pretengueren covardament agredir-lo per la condemna que féu des del seu escó parlamentari, del procedir indigne del militarisme monàrquic, cosa que no pogueren efectuar per la protecció dels pocs diputats socialistes que formaven part del Parlament.

Com no era Layret d'aquella mena de polític que espantant-se de la seva pròpia obra fan marxa enrera, es convertí, des del primer moment, en defensor de la Revolució Russa, fins a tal punt que en el Congrés celebrat pel Partit Republicà Català l'agost del 1920, va defensar l'adhesió del mateix a la III Internacional, pronunciant en defensa de la mateixa, anàfora i paràfrasis que causaren l'admiració de tots els que assistiren a tal comici, si l'adhesió no es féu efectiva fou per haver caigut assassinat tres mesos després.

Advocat de professió, la seva toga estigué en tot moment al servei dels oprimits, havent intervingut en infinitats de processos, alguns de gran ressonància i de manera especial els derivats de les lluites socials dels anys 1918-19, havent actuat indistintament en les audiències de Barcelona, Saragossa, Màlaga, Sevilla, Madrid, etc., evitant, amb la seva eloqüència i ciència jurídica, a molts obrers d'ésser portats a presidi o morir a mans del botxi, en la qual tasca assolí tanta fama que no hi havia procés difícil que ell no fos requerit per a disputar a fiscals i a magistrats, la llibertat i la vida d'éssers humans.

La seva lluita en defensa dels perseguits la prosseguí fins al moment mateix de la seva mort, ja que va ésser assassinat en el moment que anava a fer gestions a fi de que no fossin portats al Castell de la Mola, Lluís Companys, Barrera, Seguí, Amador, Massoni, Comas i d'altres dignes ciutadans que no havien comès altre delicte que lluitar pel millorament moral i material dels treballadors.

Fou en el moment d'ésser portat el seu cos al cementiri que el poble de Barcelona palesà el gran afecte que sentia per Layret i quant gran el dolor per la seva mort, ja que malgrat d'haver el despota Anido situat pels carrers de la ciutat a tota la guàrdia civil i policia de què disposava, no deixaren els treballadors d'acudir a l'acte de l'enterrament del que tant els havia defensat en tots els terrenys, ja que constituï una manifestació de dol mai no vista a Barcelona.

Als divuit anys de la seva desaparició, hom s'adona que d'haver ell viscut, no s'hauria trigat tant a foragitar a la reac-

ció catalana dels llocs de govern que durant tants d'anys indegudament ocupà, ja que la força política que la desbancà dels mateixos anava a crear-la, quan fou assassinat, amb els mateixos elements que fou creada la gran organització política que és Esquerra Republicana de Catalunya, i convençuts estem que no s'hauria produït la dictadura de Primo de Rivera ni haurien tingut els generals traïdors, ocasió de facilitar la invasió de la nostra terra.

MIQUEL VILAGINÉS

LA MORT

Per EMILI BAUDIN

(Vegí's núms. 5, 6, 8, 9, 11 i 13)

(Acabament)

Aquest és el cel, el vertader cel al qual aspirem tots.

I direm també que així com hi ha molts cervells que, talment com un aparell ràdio-receptor recull un so dispers per l'espai, procedent d'una ràdio-emissora i l'amplia i hi ha molts cervells que recullen una idea i l'assimilen, també pot haver-hi, a la millor, un cervell predisposat que tingui les mateixes característiques que el d'un ésser traspassat un temps més o menys llunyà i que reculli de l'espai aquella energia latent i se l'assimili. És un fenomen naturalíssim i és en ell que es recolzen les teories de la reencarnació.

Hem donat una explicació d'aquestes teories. No és precisament la reencarnació tal com la consideren vulgarment. És, senzillament, un fenomen de telepatia, força convenient per al progrés de la humanitat.

I com a confirmació d'aquesta teoria direm que el regulador del rellotge, inventat per Arquímedes i destruït pel soldat romà que l'assassinà arran del setí de Siracusa, restà més de mil anys sense ésser assimilat per cap cervell humà fins que un monjo fugitiu de França i perseguit per bruixots es refugià a Catalunya, fou protegit pel comte Berenguer el Savi, recollí aquest invent que desconeixia i el féu conèixer a tot el món quan esdevingué el Papa amb el nom de Silvestre II, que fou també qui protegit per aquell gran comte fou pensionat per anar a estudiar a la Universitat del rei Abderramán, de Toledo, i introduí a Europa les xifres alarbs.

I no té, doncs, res d'estrany que aquestes idees lluminoses que corren per l'espai plasmin en alguns cervells privilegiats i que infants de famílies humils esdevinguin homes extraordinaris que honoren la humanitat i guien el món pel camí del progrés induint els homes, amb l'exemple llur de constància i d'abnegació, d'amor als humils i d'esperit de sacrifici, a anar pel camí de la vertadera perfecció, perquè regni la pau entre els homes de bona voluntat i perquè estimant-nos els uns als altres com a germans que som, convertim aquest miserable planeta en un veritable paradís, i perquè tots i tot ací a la terra no sigui més que un càntic de glòria per a l'excels i Gran Arquitecte de l'Univers.

Franco i els seus inspiradors, aprofitant la data de la reunió franco-britànica a París, han volgut palesar ostensiblement el més absolut menyspreu pels sentiments que informen la nostra civilització. Els aviadors italo-germànics, fent gala del més repugnant sadisme, han semblat repetidament la mort, bombardejant els barris més tranquils i poblats de la ciutat. Que els que no volen interressar-se pels nostres dols, meditin, almenys, la responsabilitat que comporta el deixar pas als propugnadors de la bestialitat desfermada